

Polismyndigheten

Budskap – telefonbedrägerier och informationssatsning äldre

Telefonbedrägerier (vishing)

Brottsstatistik: De senaste åren har det skett en dramatisk ökning av telefonbedrägerier (vishing) i antal anmälda brott och de brottsvinster bedragarna kommer över. Under 2022 anmäldes 21 582 telefonbedrägerier vilket var en ökning med 86 procent jämfört med föregående år.

Brottsvinster: I telefonbedrägerierna kommer bedragarna över stora brottsvinster. Redan i augusti 2022 var brottsvinsterna högre än totalen för telefonbedrägerier för helåret 2021. Brottsvinsterna i telefonbedrägerier för helåret 2022 uppgick till 619 miljoner kronor, en ökning med 83 procent jämfört med 2021.

Koppling till det grova vapenvåldet: De brottsvinster som genereras från telefonbedrägerierna finansierar många gånger kriminell verksamhet och kan kopplas till skjutningar i kriminella miljöer. Att försvåra för bedragarna att utföra bedrägerierna är en viktig del för att minska uthålligheten i den kriminella ekonomin.

Brottsoffer: Vem som helst kan drabbas av bedrägerier, men när det gäller telefonbedrägerier har bedragarna fokuserat på äldre personer som oftast är 70 år och äldre för att försöka komma åt deras konton och tillgångar. Många gånger blir dessa personer av med sina livsbesparingar. Förutom den fysiska skadan leder detta också till skuld, skam och oro. Median för brottsdrabbade för telefonbedrägerier är ca 80 år.

Brottsförebyggande informationskampanj – vishing/telefonbedrägerier

- Mot bakgrund av att telefonbedrägerierna ökar kraftigt kommer Polismyndigheten under vecka 8-10 2023 genomföra en informationskampanj riktad till de som utgör den största andelen av brottsoffren i telefonbedrägerier – personer som är 70 år och uppåt.

- Kampanjen ska nå ut till huvudmålgruppen äldre, samt anhöriga eller andra närstående med råd om hur man skyddar sig och uppmana till samtal om bedrägerier för att stärka äldres möjlighet att stå emot bedrägeriförsök.
- En viktig framgångsfaktor för att förhindra telefonbedrägerier är att den som får samtalet är mentalt förberedd redan innan telefonen ringer.
- Huvuddelen av satsningen består av ett postalt utskick av vykort till alla i Sverige över 70 år (ca 1,2 miljoner hushåll med minst en person 70+) med råd från polisen om hur man skyddar sig mot telefonbedrägerier.
- Äldre är svårare att nå via polisens ordinarie kanaler och traditionell marknadsföring. Att skicka ut samhällsinformation via post och uppmana till att spara informationen synlig i hemmet är ett sätt att påminna målgruppen i vardagen.
- Utskicket via post kompletteras med en annonskampanj i riks och lokalpress, digitala nyhetssajter och via sociala medier. Det genomförs även vissa insatser på andra språk (engelska, arabiska, polska).
- Genom informationskampanjen och utskicket till äldre vill Polismyndigheten bidra till att stärka äldres kunskap och medvetenhet kring brotten, samt öka förmågan att stå emot bedrägeriförsök om de blir uppringda av en bedragare.

Huvudbudskap – brottsförebyggande råd från polisen:

Skydda dig mot telefonbedrägerier

Lägg på luren – om du blir osäker ska du avsluta samtalet

Om någon ringer upp dig och du blir osäker ska du avsluta samtalet.

Oavsett om personen säger sig vara en släkting, från banken, ett företag eller en myndighet. Ju tidigare du avbryter samtalet desto större chans har du att sätta stopp för bedragaren. Du behöver inte vara artig.

Logga inte in eller lämna ut koder – på uppmaning av någon annan

Identifiera dig aldrig med bank-id och lämna aldrig ut koder från bankdosa eller till betalkort på uppmaning av någon annan. Seriösa företag,

organisationer och myndigheter tar aldrig kontakt och ber dig logga in eller lämna ut personliga uppgifter på det sättet.

Lita inte på den som ringer – även om den verkar trovärdig

Bedragaren kan försöka stressa dig genom att säga att du är på väg att förlora pengar eller att någon anhörig har råkat illa ut. Lita inte på personen som ringer även om den verkar trovärdig och har personlig information om dig.

Du som anhörig eller närstående – så här kan du hjälpa

Prata om bedrägerier och polisens råd i utskicket/vykortet med äldre i din närhet. Att vara mentalt förberedd redan innan telefonen ringer är en viktig framgångsfaktor för att inte luras. Det är också viktigt att prata om brotten för att minska skam och skuld som utsatta kan känna om de blir lurade.

Läs mer: polisen.se/telefonbedragier